تأثیر بازی و قصه‌خوانی در پالایش روان کودکان

دورهمی کودکانه در محضر فردوسی

یوسف حیدری
گزارش نویس

«هرکی دوست داره مهربان باشه بلند بگه یا علی، هرکی دوست داره به دیگران کمک کنه بلند بگه یا علی! هرکی جایزه دوست داره بلند بگه یا علی!» روحانی جوان با حرارت تلاش می‌کند بچه‌ها هرچقدر می‌توانند فریاد بزنند و شاد باشند. رد درد و رنج را می‌شود در چهره تعدادی از بچه‌ها دید. خوب که نگاه می‌کنی تفاوت آنها را با بچه‌های دیگر متوجه می‌شوی؛ اما بچه‌ها بی‌توجه به این تفاوت، برای خرگوش عروسکی که بالا و پایین می‌پرد دست تکان می‌دهند.

همه کنار هم جمع شده‌اند تا یک روز شاد و پرخاطره را برای کودکان کار و بی‌سرپرست رقم بزنند. میزبان این بچه ها، شهرداری منطقه هفت است و مادربزرگ قصه گو، راوی قصه‌های شاهنامه و گردانندگان عروسک‌های نمایش می‌خواهند روزی فراموش نشدنی برای بچه‌ها بسازند. علی دست‌های سیاه و پینه بسته‌اش را بالا می‌گیرد و با خوشحالی فریاد می‌زند عمو جایزه هم می‌دهید؟ زهرا به میز کنار درختان پارک اشاره می‌کند و می‌گوید جایزه‌ها آنجا است. به همه ما جایزه می‌دهند. همه با خوشحالی به جعبه‌های کادوپیچی که روی میز مادربزرگ چیده شده نگاه می‌کنند. انگار امروز دنیا فقط و فقط برای آنهاست.

سمیه عزتی مدیر آموزش‌های شهروندی از مادران می‌خواهد مرامنامه‌ای را که روی دیوار نصب شده امضا کنند. همه باید تعهد دهند روزگار بهتری برای بچه‌ها بسازند. آرامش را در خانه حاکم کنند و مراقبت از محیط زیست را به بچه‌ها آموزش دهند: «تصمیم گرفتیم امروز برای بچه‌ها یک روز خاص باشد و ۴۳ کودک از چند سرای محله به پارک ترافیک آمده‌اند تا کنار هم لحظه‌های خوبی داشته باشند. ۱۰ نفر از این بچه‌ها کودک کارند که تحت حمایت مرکز پرتو هستند و مدرسه می‌روند. هفت کودک هم بی‌سرپرست هستند و در مرکز ایتام خیام زندگی می‌کنند. امروز این بچه‌ها در کنار بچه‌هایی که با خانواده‌هایشان اینجا آمده‌اند بازی می‌کنند و درس مهربانی با انسان‌ها و طبیعت یاد می‌گیرند. دوستی در دنیای این بچه‌ها مرز ندارد.

نوبت به قصه مادربزرگ می‌رسد. بچه‌ها با خوشحالی دور میز مادربزرگ می‌نشینند تا قصه «باد مهربان» را بشنوند. مادربزرگ آهنگ گوشی موبایلش را بلند می‌کند که همه بشنوند. مادران و مربیانی که اطراف ایستاده‌اند با شنیدن آهنگ «خانه مادربزرگه» به جمع بچه‌ها اضافه می‌شوند و هم خوانی می‌کنند؛ پرت می‌شوند به سال‌های خیلی دور، سال‌هایی که نمایش عروسکی خونه مادربزرگه پخش می‌شد. با اشاره مادربزرگ همه باهم آواز می‌خوانند؛ خونه مادربزرگه هزارتا قصه داره، خونه مادربزرگه شادی و غصه داره.

اشرف صحت ۸۱ سال دارد و راز سلامتی‌اش را ورزش و برگزاری کلاس‌های خاطره‌گویی و روایت قصه می‌داند. می‌گوید هرچه در زندگی دارد از ورزش است و یکی از کسانی بوده که مشعل المپیک را حمل کرده است: «ورزش زندگی‌ام را تغییر داد؛ خیلی‌ها می‌پرسند راز سلامتی چیست؟ همیشه به مردم بخصوص زنان می‌گویم ورزش کنید و شاد باشید. یکی از روزهایی که ورزش می‌کردم به جایی دعوت شدم که قرار بود همه خاطره تعریف کنند. همان جا ایده‌ای به ذهنم رسید و کلاس خاطره گویی زنان را راه‌اندازی کردم. در این دورهمی‌ها زنان خاطرات بامزه و جالبی از خواستگاری، دوران نامزدی، عروسی و میهمانی می‌نویسند و تعریف می‌کنند و کسی هم نباید خاطره تلخ تعریف کند. استقبال آن قدر زیاد شد که الان ۴ کلاس ورزش و خاطره گویی دارم و هر روز هم به تعداد کسانی که دوست دارند در این دورهمی‌ها شرکت کنند اضافه می‌شود. آن روزها معاون وقت وزارت بهداشت دعوت کرد در دانشگاه تدریس کنم؛ دانشجوی تاریخ بودم و قبول نکردم. باور کنید خاطره گویی بخصوص برای همسن و سال‌های من خیلی در بالا بردن روحیه اثرگذار است.»

> این بچه‌ها دوست دارند قهرمان زندگی باشند. آنها سختی‌های زیادی در زندگی دیده‌اند و هرکدام بار زندگی را به دوش می‌کشند و می‌خواهند مثل قهرمانان شاهنامه باشند. ادبیات داستان‌های شاهنامه کلاسیک است و باید آنها را با زبان کودکان برای بچه‌ها تعریف کنیم. اگر این اتفاق بیفتد بچه‌ها با این داستان‌ها ارتباط می‌گیرند چون تخیل قوی دارند. زندگی قهرمانان شاهنامه پر از درس‌هایی است که می‌تواند مسیر زندگی این بچه‌ها را تغییر دهد

اشرف صحت از شکل‌گیری ایده قصه گویی برای بچه‌ها در همین دورهمی‌ها می‌گوید: «قصه گفتن برای بچه‌ها مثل غذا خوردن است. اگر به غذای بچه اهمیت می‌دهیم باید به قصه گفتن هم اهمیت دهیم. خیلی از بچه‌های دهه ۶۰ و ۷۰ بهترین لحظه‌های زندگی‌شان در شنیدن قصه‌های مادربزرگ و برنامه‌های تلویزیونی سپری می‌شد. اما امروز متأسفانه فضای مجازی جای قصه‌های شیرین مادربزرگ‌ها را گرفته.

وقتی شنیدم قرار است برای کودکان کار قصه بگوییم خوشحال شدم. امروز برای آنها قصه باد مهربان، سه پروانه به رنگ سفید، قرمز و سبز که رنگ پرچم ایران است و قصه مرغک پر قرمز را تعریف می‌کنم. باد مهربان روایت مهربانی است. این بچه‌ها در زندگی‌شان آسیب دیده‌اند و نیاز به مهربانی دارند. اگر مهربانی ببینند در آینده انسان‌های مهربانی می‌شوند. اگر نگران آینده این بچه‌ها هستیم که بزهکار نشوند باید به آنها مهربانی کنیم تا یاد بگیرند. زندگی این بچه‌ها همیشه با خطر همراه است. کار در خیابان و حاشیه شهر گاهی اوقات به قیمت جان آنها تمام می‌شود. اینها دوست دارند مدرسه بروند. خوشبختانه با حمایت‌های شهرداری منطقه هفت تعدادی از آنها مدرسه می‌روند. چند ماه قبل در خیابان با یکی ازکودکان کار مواجه شدم؛ می‌گفت خیلی دوست دارم درس بخوانم و پزشک بشوم. مادرش بیمار بود و می‌خواست پزشک بشود و مادرش را درمان کند. باید از این بچه‌ها حمایت کنیم تا کودکی کنند. کودکی کردن حق آنها است.»

علیرضا موت اکبر / ایران

خرگوش عروسکی به میان بچه‌ها می‌آید. بچه‌ها با خوشحالی برایش دست تکان می‌دهند و خرگوش هم با شوق زیاد بالا و پایین می‌پرد. زینب دست خرگوش را محکم می‌گیرد و می‌گوید: «من عروسک ندارم، کاش می‌شد عروسکم می‌شدی و باهم بازی می‌کردیم.» چند دقیقه بعد خرگوش عروسکی گوشه‌ای ایستاده تا نفسی تازه کند. امیر مهدی می‌گوید به عشق این بچه‌ها برای اولین بار در زندگی لباس عروسک به تن کرده است: «وقتی قرار شد برنامه‌ای برای شاد کردن کودکان کار، کودکان بی‌سرپرست و تعدادی دیگری از کودکان برگزار کنیم تصمیم گرفتم آنها را خوشحال کنم. این لباس خرگوش عروسکی را به تن کردم و به میان آنها آمدم. همه خوشحال شدند و جیغ کشیدند. برای چند دقیقه همه سختی و زجرهایی را که در زندگی تحمل می‌کنند فراموش کرده و کنار من بالا و پایین می‌پرند. روح این بچه‌ها زجر کشیده و اگر بتوانیم روح آنها را ترمیم کنیم جسم‌شان هم ترمیم می‌شود. همین شادی‌های کوچک تأثیر بزرگی در زندگی آنها دارد.»

نوبت به قصه‌های شاهنامه می‌رسد. شیما اسدی کارشناس بازیگری، تصاویر کتاب داستان را به بچه‌ها نشان می‌دهد وبا هیجان داستان را تعریف می‌کند. می‌گوید داستان‌های شاهنامه باید با زبان کودکانه برای بچه‌ها خوانده شود: «داستان‌های شاهنامه حس وطن پرستی و نوع دوستی را در بچه‌ها تقویت می‌کند. داستانی که از شاهنامه انتخاب کردم روی مغز و فکر بچه‌ها اثرگذار است. این بچه‌ها دوست دارند قهرمان زندگی باشند. آنها سختی‌های زیادی در زندگی دیده‌اند و هرکدام بار زندگی را به دوش می‌کشند و می‌خواهند مثل قهرمانان شاهنامه باشند. ادبیات داستان های شاهنامه کلاسیک است و باید آنها را با زبان کودکان برای بچه‌ها تعریف کنیم. اگر این اتفاق بیفتد بچه‌ها با این داستان‌ها ارتباط می‌گیرند چون تخیل قوی دارند. زندگی قهرمانان شاهنامه پر از درس‌هایی است که می‌تواند مسیر زندگی این بچه‌ها را تغییر دهد. قهرمانانی که بسختی بزرگ شده‌اند و شنیدن داستان زندگی آنها می‌تواند نوع نگاه این بچه‌ها را به زندگی تغییر دهد.»

نوبت به بازی می‌رسد. تعدادی از کودکان کار همراه با مربی‌شان مشغول بازی هفت سنگ می‌شوند. هیچکدام این بازی را بلد نیستند. چند نفری ترجیح می‌دهند گوشه‌ای بنشینند و جعبه‌های جایزه‌شان را باز کنند. امروز دنیا برای آنهاست.

جـــدول سـودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۷۸۰

آسان

		۶					۱	
۴	۳	۱		۶	۲	۷	۹	
					۳			۴
۸		۹	۶			۳	۷	
		۳	۷		۱	۲		
	۱	۵			۸	۴		۹
۵			۸					
	۹	۸	۲	۵		۱	۴	۶
	۷					۸		

متوسط

			۹					
	۹	۲		۳		۶		
	۷	۶		۵	۱			
۸	۴			۱				
	۲	۳		۴		۹	۸	
				۸			۱	۷
			۱	۹		۳	۵	
		۴		۷		۸	۶	
					۶			

سخت

				۲			۵	
		۵		۴		۱		
۶		۸			۳			
۸	۷		۴					
	۹	۱		۶		۷	۳	
					۷		۴	۱
			۱			۹		۲
		۴		۹		۶		
	۵			۷				

خیلی سخت

	۳				۵	۴		
۹			۳		۶			۷
			۴			۹		
		۷				۵		۶
۱								۸
۵		۳				۷		
		۸			۳			
۳			۱		۴			۵
		۴	۷				۱	

حل جدول سودوکو شماره ۳۷۸۰

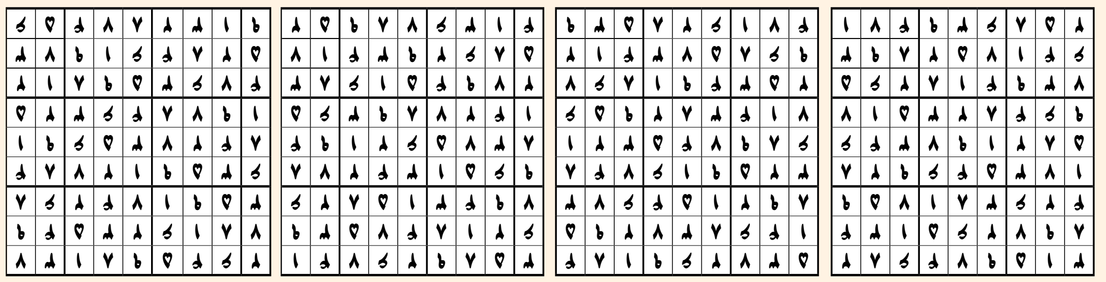

یک جـدول با دو شـرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۷۷۴۹

جدول عــادی

افقی:

۱- کشوری زیبا و سرسبز در قلب اروپا- خلاقیت و نوآوری
۲- کمان- کینه‌توزی- مقتدی
۳- دوست و مونس- آبی سیر- فدیه
۴- کسی که به دوست خود کمک کند- غذای نذری- توان جسمی
۵- رفته از عمر- چراگاه- آشپزخانه- رنگ موی فوری
۶- قسمی چراغ- پادشاه سلجوقی- لباس این روزهای کرونایی
۷- پسر عرب- بهت و تعجب- سازی بادی
۸- چیز اضافی و بی‌مصرف- با «شکن» آید- مجموعه پلان‌ها
۹- پرحرف، درازش را دارد!- ترنم خوانی یا خوش خوانی به شیوه‌ای خاص و با احساس- پارچه پشمی کوبیدنی
۱۰- جواب مثبت خودمانی- خطاب بی‌ادبانه- خواهر
۱۱- دختر- عنان- کارآزموده- ماهی کنسروی
۱۲- سرسرا و اتاق پذیرایی- نت میانی- شکل ظاهری
۱۳- کارمند- دسته، گروه- سمبل
۱۴- هافبک هجومی «پیکان»- ارتباط مالی بین بانکی بین‌المللی- مخفف آواز
۱۵- زرنگی، زیرکی- اثر باستانی «زابل»

عمودی:

۱- سنجش- محل نگهداری اسلحه
۲- قدرت‌نمایی- سرخرگ اصلی بدن- کتف
۳- دربند- بارانی- شهر «شاطر گنبد» در استان مازندران
۴- حاکم، امیر- مریم فرنگی!
۵- پسوند ساینده- خونابه تزریقی- رام و مطیع
۶- نازک- لرزش یا جنبش پیاپی به درون و بیرون- عضو صورت- عدد کارمندی!
۷- پیروان- سفیدکار ساختمان- رایحه
۸- نقش‌ها- پارازیت- شایسته
۹- نام آذری- غنیمت شمرده- مرکز «فیلیپین»
۱۰- مخفف هستم- ظرف نگهداری و حفظ مواد جامد و مایع- متحیر- دورکردن
۱۱- گل هفت‌سین- الکتریسیته- پایین و قعر
۱۲- از دروس- چاشنی کاهو
۱۳- خانه محقر- ارجمند- پف کردگی
۱۴- مخفف آگاه- مثل و همتا- فرق و اختلاف
۱۵- متخصص رفتار آدمی- فروریختن

جدول ویــژه

افقی:

۱- برنده جایزه نوبل فیزیولوژی و پزشکی سال ۲۰۱۴- شهر «قرقیزستان»
۲- قبال- کپسول بزرگ گاز- گردهمایی کوتاه مدت و شبانه‌روزی
۳- قسمتی از شهر- خجالتی- مقیاس مسافت قدیمی
۴- کادوها- حرف ندا- خوراکی از آرد برنج
۵- موجود فراطبیعی- از عناصر شیمیایی- امر به پیمودن- نه عامیانه
۶- تفریق- پیدا کرد- امر به گشودن
۷- واژه‌ای برای بیان شگفتی- خط خوش- شهری در ایالت «آلاسکا»
۸- زمین پرازریگ- بیماری پوستی- حفره‌ای در قلب
۹- دومین خلیفه دودمان اموی- واحد شمردن سگ- عضو اصلی تنفس
۱۰- فرشته- طرز تکلم خاص هر قوم و ملت- دارای اتهام
۱۱- ضمیر جایگزین- کنایه از آدم کاهل در کار- دردمندی- سنبل کوهی
۱۲- روحانی مبارز دوره رضاخان- شمیم- کارآموز پزشکی
۱۳- از اسباب نانوایی- ترکیبی از رنگ آبی و سرخ- ابواب
۱۴- اثر «زیگموند فروید»- دستگاهی در موسیقی- ضمیر عربی
۱۵- شهربندری «عربستان»- اثر «دان دلیلو» با ترجمه کیهان بهمنی

عمودی:

۱- فیلمی با بازی «اکبر عبدی»- دانشمند ژاپنی برنده نوبل شیمی ۲۰۰۸
۲- آزار یا آسیب رساندن- شهربندری گیلان- واحد شمارش کاغذ
۳- عقیم- علم ترکیب اصوات- کشیده شده
۴- خوش فطرت- انگشت‌نمای خلق
۵- همان بس- بله نجار!- دانه‌ای معطر و ضدنفخ
۶- شیرینی تولد- استاد موسیقی آلمان- کشوری جزیره‌ای- سعی
۷- ضرب شمشیر- سایت شخصی- شهر خرما
۸- از انواع تشک- رفقا- موز
۹- عدد بهم زدنی!- عددی ۳ رقمی- دست یافتن به هدف
۱۰- اجاق گاز- بازی رایانه‌ای فوتبال- پرنده خوش اقبالی- شهری حومه ماکو
۱۱- نحوه آرایش داده‌ها- خروس مازندرانی- پاسخ نومیدکننده
۱۲- بندر «بلغارستان»- برخوردار و کامیاب
۱۳- شاه ساسانی- فلزدماسنج- دانه‌بندی یک تصویر چاپی
۱۴- وارد کردن ضربه- روزنامه یا مجله- علم و ادب
۱۵- چهل و پنجمین رئیس جمهوری ونزوئلا بود- مدلی از خودروی هیوندای

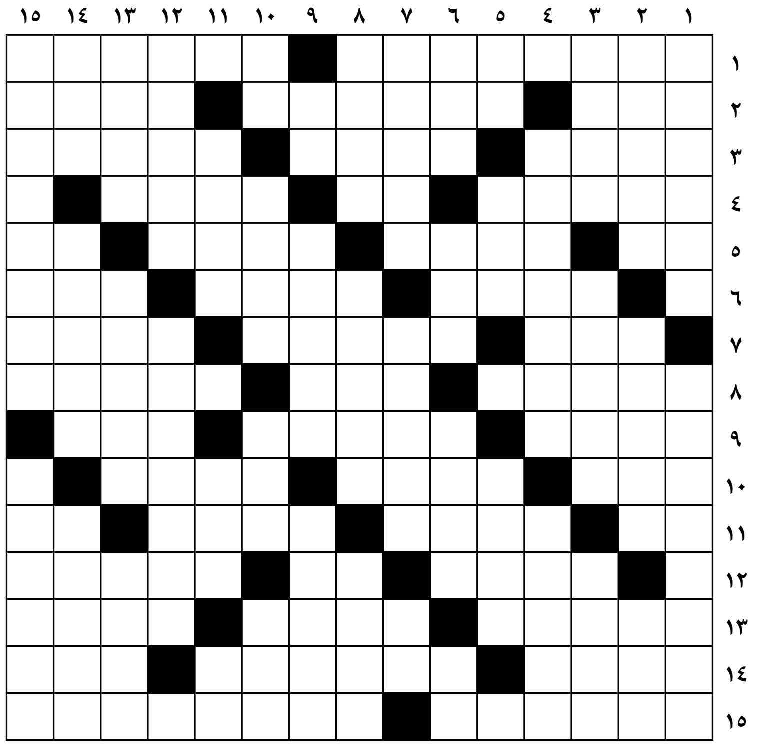

حل جدول عادی شماره ۷۷۴۸

	۱	۲	۳	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠	١١	١٢	١٣	١٤	١٥
۱	ت	ح	ق	ی	ق	م	ا	ل	ل	ه	ن	د	■	گ	م
۲	ک	ی	ل	و	■	ق	ل	و	ب	■	ت	ا	ک	ی	د
۳	ت	ر	ا	ک	ت	■	خ	ا	ن	م	■	ر	ا	س	ب
٤	ی	ا	ب	■	ا	م	■	ز	ی	ر	ک	■	س	و	ر
٥	ر	ن	■	س	ر	ی	ش	م	■	ح	ب	ا	ب	■	■
٦	ا	■	م	ر	ت	ک	ب	■	ش	ب	ا	ن	■	خ	ا
٧	ن	ا	ش	ی	■	ا	ی	د	ه	ا	ل	■	ک	ش	ف
٨	د	ل	ه	ر	ه	■	خ	ا	ر	■	ت	ف	ل	ی	س
٩	ا	م	د	■	ن	ا	و	د	ی	س	■	و	ی	ل	ا
١٠	ز	ا	■	ن	گ	و	ن	■	و	ا	ه	م	ه	■	ن
١١	■	■	ف	ل	ف	ل	■	ا	ر	ی	ا	ن	■	س	ه
١٢	ب	د	ر	■	ت	ی	ر	ک	■	ق	ر	■	م	ی	گ
١٣	خ	ل	ا	ل	■	ه	ش	ت	ی	■	پ	ی	ا	ن	و
١٤	ت	ا	ت	ا	ر	■	ت	ف	ا	ل	■	ن	و	ر	ی
١٥	ک	ل	■	ر	و	ز	ن	ا	م	ه	ن	گ	ا	ر	ی

حل جدول ویژه شماره ۷۷۴۸

	۱	۲	۳	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠	١١	١٢	١٣	١٤	١٥
۱	م	ا	ی	د	ه	ه	ا	ی	ت	ا	ز	ه	■	ش	ل
۲	ا	ل	ک	ی	■	ک	ل	ی	ک	■	ه	ف	ت	گ	ی
۳	د	ه	د	ه	ی	■	ی	ل	د	ا	■	ت	ک	ر	و
٤	ل	ا	ل	■	و	د	■	ا	ی	ن	ه	■	ا	د	ا
٥	ی	م	■	ا	ت	ر	ا	ق	■	ز	ر	ی	ن	■	■
٦	ن	■	ا	ت	ا	ب	ک	■	ا	و	ا	ز	■	ن	ک
٧	م	د	و	ن	■	ا	ی	ر	ب	ا	س	■	ه	چ	و
٨	ی	و	ن	ا	ن	■	د	و	ک	■	ه	م	چ	و	ش
٩	ل	ی	گ	■	ش	ی	ن	ی	و	ن	■	ا	ر	ا	ک
١٠	ر	ل	■	ی	ا	ر	ه	■	ه	د	ا	ی	ت	■	ا
١١	■	■	ر	و	ن	ق	■	ب	ه	ا	ر	ه	■	ز	ر
١٢	ف	ر	ا	■	ی	ا	ر	و	■	ف	ا	■	پ	ا	د
١٣	ا	ب	ب	ر	■	ن	ی	ر	و	■	م	ف	ر	و	ش
١٤	ت	ع	ط	ی	ل	■	ز	ی	ا	د	■	ل	ا	ر	ی
١٥	ی	ی	■	پ	ر	ی	ش	ا	ن	ر	و	ز	گ	ا	ر